

Az utolsó nagy csata

Ötszázötven főből állt az a huszárhadosztály, melynek tagjai 1945. első hónapjaiban a Vértes hegységben próbálták feltartóztatni a túlerőben lévő szovjet csapatokat. A harcot tizenketten éltek túl.

A huszárhadosztály, amelynek fegyvernemként ez volt az utolsó nagy csatája, az ellenség kemény ellenállását megtörve Kőhányáspusztát közelharcban foglalta el. Szuronyral, rohamkészel és kézigránáttal kellett a szívósan védekező oroszokat lépésről lépésre visszazorítani. A huszáralakulat lovasai két hónapon keresztül tartották a vonalat, ám a túlerőben lévő szovjetek előnyomulását nem tudták végül megakadályozni.

Az elesettek tiszteletére emelt emlékművet 2013-ban a Vértesi Erdő Zrt, a Vérteskozmaóhoz vezető út mentén, ahol

január 26-án délelőtt rótták le kegyeletüket a jelenlévők a magyar áldozatok előtt.

A kegyeletteljes megemlékezésen Spergelné Rádl Ibolya Gánt és Illés Szabolcs Csákvár polgármestere osztotta meg – többek között – gondolatait, majd az áldozatokért Ugri Tamás püspöki irodaigazgató, pasztorális püspöki helynök mondott imát, végül a környező települések polgármesterei, a civil szervezetek és intézmények képviselői helyezték el koszorúikat az emlékhely talapzatánál.

Oroszlány képviseletében Lazók Zoltán polgármester és Nagy Csaba, a Rákóczi Szövetség városi elnöke, míg a kistérségből Rising Károlyné Várgesztes első embere tisztelettel az áldozatok emléke előtt.

Nem segített a hazai pálya

Harmadik fordulójához érkezett el január 26-án a Sváb Kupa elnevezésű teremlabdarúgó torna 17. sorozata az U19-es korosztályban Kecskéd, Környe, Vértesomló és a Tatabányai Vasas, míg a felnőttéknél ez utóbbi csapat helyett a Várgesztes részvételével.

Délelőtt a gyerekek, délután a felnőttek rúgták a bőrt, izgalmas és váratlan fordulatokban a gesztesi Faluházban sem volt hiány. A környei együttes ismét a negyedik helyen zárt. A tatabányai csapat viszont magabiztosan áll az élen, hiszen Várgesztesen a Kecskéd (2-0) ellen is győzelmet aratott, s bár a Vértesomlóval 1-1-re egalizált, a 7 pontjával ismét megszerezte a fordulógyőzelmet. A somlóiak a Kecskéd ellen is 1-1-es döntetlent értek el, így az 5 pontjuk a második helyhez volt elegendő, míg a Kecskéd 4 ponttal a harmadik lett.

Harcias küzdelmek jellemezték a délutáni mérkőzéseket, s

míg pár órával korábban a Környének csupán a negyedik hely jutott, addig – úgy tűnt – megtámaszkodott a községet képviselő felnőtt együttes, hiszen a vendéglátókat 3-2, a Vértesomlót 5-3 arányban múlták felül, egyedül a listavezető Kecskédől kaptak ki 6-3-ra. A Kecskéd-Vértesomló meccsen egy ideig rezgett a lécs a kecskédiek veretlensége felett, hiszen az ellenfél már jó ideje 2-1-re vezetett, amikor egy meglehetősen potyagóval sikerült egyenlíteniük. Kicsivel később érdekes helyzet alakult ki, hiszen míg a somlóiak egy erősen vitatott bírói ítélet kapcsán méltatlankodtak, s részükről „állt a játék”, addig a kecskédiek szinte elsétáltak a kapujukig, s megszerezték a győztes, a 3-2-es végeredményt beállító góljukat. A kecskédiek a házigazdák ellen is ugyanilyen arányú győzelmet arattak, s őrizték meg 9 pontjukkal az első helyet. A vendéglátóknak és a somlóiaknak egyetlen győzelmet sem sikerült szerezniük, egymással is 2-2-es döntetlent játszottak, így a gólkülönbség döntött a gesztesiek javára, az eddigiekben mindig másodikként végző Vértesomlóknak meg kellett elégednie a negyedik hellyel.

GESZTESI KRÓNKA • Közéleti és információs havilap • Lapalapító és kiadó: Várgesztes Község Önkormányzata, 2824 Várgesztes, Arany J. u. 47. • Felelős kiadó: Rising Károlyné polgármester • Főszerkesztő: Salamon Gyöngyi, e-mail: salamongy@t-email.hu • 20/96 11-833 • Hirdetésfelvétel: 20/96 11-833 • Lapzárta: minden hónap 8. napja. Megjelenik havonta 230 példányban. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy az olvasói leveleket, reflexiókat rövidített formában, szerkesztve közölje. Ezek az írások nem minden esetben tükrözik a szerkesztőség véleményét. A meg nem rendelt anyagok és hirdetések tartalmáért a szerkesztőség felelősséget nem vállal. Anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. ISSN: 2062-5472

2019. FEBRUÁR VÁRGESZTES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÖZÉLETI ÉS INFORMÁCIÓS HAVILAPJA

Megemlékezés az elhurcoltakról

Mint minden évben, a Német Kultúregyesület dalköre nyitotta azt a kegyeletteljes eseményt, amely során arra emlékeztek a település lakói, hogy orosz katonák érkeztek 1945. január 6-án a faluba, akik összeszedték a 15-55 év közötti férfiakat.

Ahogy akkor mondták, háromnapos „malenkij robot”-ra, azaz kényszermunkára viszik őket. Az három nappól aztán hetek, hónapok lettek, hiszen útjuk első állomásaként Bajára gyalogoltak tizenkét nap alatt, majd vonatra rakták az embertranszportot és Temesvárra hurcolták, így kiválva a hadifoglyokat.

A világháborús emlékműnél Rising Károlyné idézte fel az eseményeket: Emlékezni jöttünk azokra az ártatlan civilekre, akiket a II. világháború borzalmai mellett származásuk miatt kényszermunkára elhurcoltak Várgesztesről. A szerény, dolgozó falusiakat éppen eléggé megterhelte a háború, a Vértesben hónapokig álló front és a kapcsolódó fosztogatások. Munkára rendelés korábban is történt a teljhatalommal rendelkező oroszok részéről, amikor például a Malom útba besorozott tankot kellett kézi szármakkal kiszabadítani. 5-6 férfit érintettek ezek az elrendelések, s bár fáradtan, de mindig hazaértek.

– 1945. január 6-án, a kemény téli napon azonban súlyosabb volt a verdikt. Az elrendelés szármakkat és 3 napi élelmet írt elő. Sorra érkeztek a 16-55 év közötti férfiak, fiatal legények ide, a jelenlegi buszmegállóhoz. A faluban a nőkön kívül csak a gyermekek és az idős, sokszor beteg férfiak maradtak. A beva-gonírozás, a mostoha utazás, a rossz körülmények emberhez méltatlanok voltak. Néhányan magyar földön haltak meg, de temetési helyük bizonytalan. A 61 elhurcolt közül 23 fő vagy idegenben halt meg, vagy a háború és kényszermunka követ-

kezében lett annyira beteg, hogy hazatérte után vesztette el a családját. Nem volt könnyű az itthon maradtak élete sem. Az önellátásra berendezkedett várgesztesi családokban a gyermekek nevelése mellett szántottak, vehettek, arattak annak reményében, hogy újra együtt lehet a család. Minden gesztesi család érintett volt a kényszermunka miatt. További lelki terhet jelentett, hogy nem beszélhettek a történelekről. Ma már beszélhetünk róla, sőt kell is, mert el kell ítélnünk minden esztelen, embertelen döntést, az utókor feladata pedig a megemlékezés és főhajtás hősi halottaink emlékművénél – fogalmazott a polgármester.

Pillmann József, a német nemzetiségi önkormányzat elnöke arról szólt, hogy az elhurcoltaknak milyen megpróbáltatásokat kellett kiállniuk a Bajáig tartó gyalogos úton, s emlékeztetett arra, hogy 2017 novemberében a faluházban vetítették le a Valahol a Duna mentén című filmet, amely ezekről férfiakról, s azok családjairól szóló dokumentarista hitelességgel.

Pillmann József, aki az első világháború során elhunyt 12 helyi áldozatra is felhívta a figyelmet József Attila versrészletével zárta emlékező beszédét:

A Dunának, mely mult, jelen s jövődől,
egymást ölelik lágy hullámai.
A harcot, amelyet őseink vívtak,
békévé oldja az emlékezés
s rendezni végre közös dolgainkat,
ez a mi munkánk; és nem is kevés.

Az áldozatok előtti tisztelettel az önkormányzatok és a gesztesi hagyományörzők helyezték el a kegyelet koszorúit az emlékmű talapzatánál.

Ültettek

Első alkalommal 2015-ben ragadtak ásót több mint másfélszázan, hogy csatlakozzanak a Várgesztesért Közalapítvány Kuratóriumának elnöke, Kluber János által megálmodott fásítási programhoz.

Az akciót a következő években is folytatták, s mára többszáz fa bizonyítja, termékeny talajra hullott a Fogadj örökre egy fát! akciósorozat.

A közelmúltban újabb projekt keretében 5 család vett részt azon a programon, melynek keretében rózsabokrokat ültettek a faluban.

Mint azt megtudtuk, mindezt azért teszik, hogy a növények hirdessék évtizedekig: a várgesztesiek környezettudatosak, tisztelik őseiket, s gondolnak gyermekeikre.

Taroltak az öregfiúk

Első alkalommal szerveztek Téli Kupa elnevezéssel Teremlabdarúgó Tornát január 6-án a várgesztesi Faluházban abban a reményben, hogy lesz folytatás.

A helyi csapatok ugyanis nyáron a Gesztes Kupa során mérközhettek meg egymással, így merült fel a téli hagyományteremtés gondolata, a gesztesi együttesek pedig tobozolták a barátokat, ismerősöket.

Így végül öt formáció versengett a kupáért, bár a gyülekezés perceiben esélylatalogatás helyett az a kérdés foglalkoztatta leginkább a játékosokat, hogy lesz-e büfé? Az újévi hangulatú évődést viszont egyáltalán nem tükrözte a

mecsek hangulata, a csapatok hatalmas elánnal csaptak össze, s igyekeztek bizonyítani, hogy ők a legjobbak.

Ez végül a Gesztesi Öregfiúknak sikerült, ők valamennyi mérkőzésüket győzelemmel zárták: az UMCSCS, azaz Utcai Mezőlábaskor Csőcselék Csapatát és a Lánglovagokat

3-2, a Környei Női Csapatot 3-0, a Gesztesi Táncosokat pedig 4-3 arányban múlták felül, 12 pontos teljesítményükért ők vehették át az első Téli Kupát. Rácáfolt a névsugallatra az UMCSCS, hiszen három meccse után is győztesként hagyta el a pályát a „mezőlábaskor csőcselék”, s ezzel a második helyre tornászta fel magát, megelőzve a 6 pontos Lánglovagokat. A 4. helyen a Gesztesi Táncosok végeztek 3 ponttal, a sort a győzelem nélkül maradó környei hölgyek zárták.

Évente számot vetünk, hogy terveink miként valósultak meg

A 2018. évi Önkormányzati feladatok közül mind a kötelező, feladat alapú finanszírozásból adódó tennivalók, mind az ezen felüliek eredményesnek ítélték.

A kötelező feladatokhoz normatív támogatást kapunk az államtól, melyet a helyi tényleges viszonyok miatt kiegészítünk, hogy törvényi kötelezettségek szerint kapjanak pl. bért (besorolás, garantált bérminimum, stb.) vagy meg tudjunk felelni pl a Kormányhivatal által előírtaknak.

Az iskola üzemeltetése a KLIKK feladata. Ennek ellenére az Önkormányzat végeztette el vállalkozóval a tantermek parketta felújítását a nyári szünetben. Így rendezett körülményekkel vártuk szeptemberben a 11 iskolást.

Az óvoda létszáma fokozatosan növekedik, ami a falunkat lakhelyül választó fiatal, gyermekes családoknak is köszönhető. Jelenleg 25 óvodásról gondoskodnak napközben óvodapedagógusaink.

Az intézményeink működtetése zavartalanul zajlik. Mindezt a normatíva mellett kapott adóbevételekkel tudjuk biztosítani. A vállalkozások és magán személyek is megfelelő adózási morállal élnek Várgesztesen.

Változás történt a korábbi évekhez képest, amit sajátos módon látnak a falu lakói. Egyre több „munkába szállító” busz érkezik ide és viszi a Villaparkban tartózkodó külföldi munkavállalókat a tatabányai/környei Ipari parkba. Az orvosi rendelőkben várakozók is felkapják fejüket, amikor mellettük a köszönés után nem magyarul beszélnek. A hazai munkaerőhiány miatt főleg ukrán és costa ricai személyek élnek nálunk és dolgoznak pl. a Coloplast gyárban. A Villapark a szálláshelyek egy jelentős részét nem üdülővendégeknek értékesíti, hanem nagyvállalatoknak adja ki villáit. Az Önkormányzat ezért részben változatlanul idegenforgalmi adót (IFA), részben a vállalatoktól iparüzési adót (IPA) kap. A folyamatot kontrolláljuk. Számszerűsíthető, hogy a tartósan kiadott villák miatt adóként befolyt össze-

gek megjelentek, sőt 2019-ben várhatóan növekedést prognosztizálunk.

A zárszámadást követően, valamint az új költségvetés terv és tényszámairól a március 6-i Közmeghallgatáson adok tájékoztatást.

A 2018. évet az év elején megnyert pályázatok kötelező adminisztrációs terhei jellemezték.

Pályázatok: Vízrendezés (ami tartalmazza a Széna út aszfaltozását is); Keltike Ház – régi iskola átalakítása; járdaépítés, traktor beszerzés, kültéri Szabadidős Sportpark.

A közpénzek elköltethetősége miatt a szokásoshoz képest fokozott szempontrendszernek, engedélyezéseknek kellett megfelelni. Szinte az egész évünk ráment ezekre, de szerencsére a finisben járunk. Az indítások előtt lakossági tájékoztatót szervezünk.

Néhány, az életünket befolyásoló jó dolog történt:

Szervezetten szállítottuk el a házaknál felhalmozott elektronikai hulladékokat.

Meghatározott mennyiségű egyéb hulladékot (pl építési törmelék) térítésmentesen vesz át a várgesztesi lakcímmel rendelkezőktől a 2 db tatabányai Hulladékudvar szerződés szerint.

Központi forrásból valósult meg a Szupergyors Internet Program keretében a szélessávú, optikai kábeles ellátás. Megszűnt a korábbi szolgáltató monopol helyzete.

2018-ban az iskoláskorú gyermekeknek és felsőfokú tanulmányaikat folytatóknak magasabb támogatást fizettünk ki, mint a korábbi években.

A kötelező Önkormányzati feladatok mellett forrást biztosítottunk kulturális, sport-és szabadidős programokhoz. Örömmel tettük ezt, mert a lakosság nagy része kívánja ezeket az eseményeket és aktívan részt vesz a szervezésben is. Támogattuk többek között a Táncmajálist, a Dalos Találkozót, a Faluház és civil szervezetek programjait. A civilek támogatása nélkül képtelenség lenne ennyi eseményt lebonyolítani.

Várgesztes adott helyszínt több külső, nagy eseményhez, pl. Tájéfutó versenyeknek, Teljesítmény túrának, Spartan fesztiválnak, Magyar Ifjúság Konferenciájának (határon túli magyarok). Ezúton köszönöm meg mindenki segítőkészségét és türelmét.

A 2018. évet kevésbé látványos események sokasága jellemezte, mint az elmúlt évben, de tudjuk, hogy a fejlesztések szabályos előkészítése után 2019-ben indulhatnak a közbeszerzések és építkezések.

A gondjainkat mérlegelve 2019-ben minden olyan pályázaton indulni kívánunk a Magyar Falvak programban, ami Várgesztes további fejlődését hozhatja.

Köszönöm egész évi munkájukat, segítő közreműködésüket, sőt a kritikát is, mert mindezeket figyelembe véve készülünk 2019-re.

Rising Károlyné polgármester